

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. vasario d. Nr. 21RE- (AG-11/07-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja ir posėdžio pirmininkė), Vilmos Drigotienės ir Vytauto Kurpuveso, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjai L. L., trečiajam suinteresuotam asmeniui D. K., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo pareiškėjos L. L. 2023-01-17 patikslintą skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2022-12-12 rašto Nr. A33(1)-13070 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skunde prašo Komisijos panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2022-12-12 raštą Nr. A33(1)-13070 „Dėl raudonųjų linijų sumažinimo“ (toliau – Raštas) bei įpareigoti Administraciją iš naujo nagrinėti matininko 2022-05-13 prašymą. Paaikšino, kad Administracija pateikė Raštą nepritarti raudonųjų linijų keitimui, kadangi teritorijoje nėra baigta sutvarkyti infrastruktūra (nėra tako/šaligatvio, paviršinių nuotekų surinkimo). Rašte nėra nurodyta jokie juridinio dokumento, teisiškai pagrįsto rašto, kurio pagrindu būtų pateisinta tai, kad teritorijoje nėra ar turi būti baigta sutvarkyti infrastruktūra. Matininko 2022-05-13 prašyme argumentuotai išdėstyta reali situacija, pateikta foto medžiaga, pažymėtas gatvės (kelio) 10 m plotis, aukštos įtampos elektros linijų stulpai bei kiti dokumentai. Tarp vielos tinklo tvoros, kuri pastatyta ant juostinio betoninio pagrindo, ir asfaltuotos kelio dangos yra daugiau nei 3 m, todėl šis ruožas yra pakankamas infrastruktūrai ateityje sutvarkyti. Rašte nėra nurodyta, kada bus tvarkoma ši infrastruktūra ir apskritai, ar ji bus tvarkoma. Su matininku yra sudaryta sutartis, Administracija yra išdavusi sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto reikalavimus, kuriuose yra nurodyti dokumentų galiojimo terminai. Pareiškėja neprieštarauja išsipirkti besiribojantį įsiterpusį valstybinės žemės plotą, kuriame negalima suformuoti racionalaus dydžio ir ribų sklypo (b. l. 32–33). Komisijos posėdžio metu pareiškėja palaikė skunde išdėstytus argumentus ir poziciją.

Administracija nesutinka su skundu ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaikšino, kad Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) 2018-09-11 įsakymu Nr. 48FPI-1390-(14.48.123) pradėjo pareiškėjos žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto (toliau – FPP) procedūras. Administracija šiam FPP yra išdavusi 2018-09-27 reikalavimus Nr. FP-759-18 (pratęsti Administracijos direktoriaus 2022-02-09 raštu Nr. A33(1)-1082). Reikalavimuose numatyta pareiga rengiant FPP parengti eismo organizavimo schemą su perspektyvinių gatvių raudonųjų linijų ir vietinės reikšmės kelių pločiais (5.8. papunktis). Administracija 2022-04-07 raštu Nr. A33(1)-3457 atsisakė derinti pareiškėjos pateiktą FPP nurodžiusi priežastis. Pareiškėja šio atsisakymo neskundė ir pasirinko kreiptis į Administraciją prašymu sumažinti gatvės raudonąsias linijas. Atitinkamai šioje byloje nagrinėjami klausimai dėl atsisakymo sumažinti raudonąsias linijas,

o ne klausimai dėl FPP derinimo procedūrų. Administracija atsiliepime nepasisakė dėl skunde nurodytų argumentų apie sklypo FPP rengimo procedūras, nes tai nėra susiję su ginčo dalyku.

Administracija 2022-06-03 gavo pareiškėjos FPP rengiančio matininko prašymą Nr. A34(1)-5136 (toliau – ir Prašymas) dėl gatvės raudonųjų linijų sumažinimo. Administracija tarpiniu 2022-06-14 raštu Nr. A33(1)-5942 informavo matininką, kad klausimą dėl raudonųjų linijų sumažinimo numatoma nagrinėti 2022 m. IV ketvirtyje. Prašymas 2022-11-23 buvo nagrinėjamas Kelių ir gatvių įtraukimo į Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą komisijoje (toliau – Administracijos komisija), kuri nepritarė prašymui sumažinti gatvės raudonąsias linijas, nes teritorijoje nėra visiškai sutvarkyta infrastruktūra (nėra tako/šaligatvio, lietaus vandens surinkimo kanalizacijos). Administracija Raštu informavo pareiškėją apie šios komisijos sprendimą, nurodė kur galima susipažinti su 2022-11-23 protokolu Nr. 2/2022 (toliau – Protokolas).

Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašus tvirtina ir keičia savivaldybių tarybos. Vilniaus rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2020-02-21 sprendimu Nr. T3-61 patvirtino Kelių ir gatvių įtraukimo į Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) naują redakciją, taip pat pavedė Administracijos direktoriui sudaryti komisiją, kuri nagrinės prašymus dėl kelių ir gatvių įtraukimo į Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą (toliau – Sąrašas). Administracijos direktorius, vykdydamas šį sprendimą, 2020-03-10 įsakymu Nr. A27(1)-599 (paskelbtas savivaldybės svetainėje <https://web.vrsa.lt/vaktai/document/23419>) sudarė tokią komisiją ir patvirtino jos darbo reglamentą (toliau – Reglamentas).

Aptariama gatvė yra įtraukta į Sąrašą. Taryba 2019-05-17 sprendimu Nr. T3-185 nustatė, jog gatvės juostos/raudonųjų linijų plotis – 12 m (sprendimo 1 priedo Sąrašo dalies Riešės seniūnija 173 punktas). Tokie patys gatvės parametrai buvo numatyti ir Tarybos 2019-10-25 sprendime Nr. T3-393. 2020-06-05 sprendimu Nr. T3-170 buvo patvirtinta Sąrašo nauja redakcija (gatvė nurodyta 1 priedo dalies Riešės seniūnija 176 punkte), gatvės duomenys nepakeisti ir vėlesniuose sąrašo papildymuose.

Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-12-02 įsakymu Nr. D1-933 (toliau – STR), IX skyriaus 33 punkto 10 lentelėje nurodomi pagrindiniai gatvių techniniai parametrai, D kategorijos gatvėms numatomas minimalus 12 m atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų, VIII skyriaus 23 punkte numatyta, kad: gatvės gali būti plėtojamos etapais, iš pradžių įrengiant žemesnės kategorijos gatves ir paliekant reikalingą teritorijos plotą ateityje numatamai gatvių juostai tarp raudonųjų linijų įrengti. Gatvių raudonosios linijos yra skiriamos gatvės elementams, inžineriniams tinklams ir t. t. įrengti (STR 6.10 papunktis ir 33 punktas). Jeigu tokių elementų gatvės raudonosiose linijose nėra, reiškia jie gali būti tiesiami ateityje. Todėl raudonųjų linijų plotis yra reikalingas prireikus įrengti visus STR nurodytus gatvės elementus, inžinerinius tinklus. Gatvėje yra įrengta tik važiuojamoji dalis, kitų gatvės elementų nėra (nėra nutiesti visi tinklai, nėra šaligatvio ir t. t.). Faktas, kad gatvėje nėra įrengta infrastruktūra, gali būti pagrįstas viešai prieinamais www.regia.lt duomenimis, iš kurių matyti, jog gatvėje nėra jokios inžinerinės infrastruktūros.

Todėl Administracijos komisija, vadovaudamasi šiame atsiliepime nurodytais teisės aktais, faktinėmis aplinkybėmis, Aprašo ir Reglamento nuostatomis, priėmė ir įformino Protokolu sprendimą dėl pareiškėjos Prašyme nurodytos gatvės raudonųjų linijų sumažinimo: nepritarė raudonųjų linijų keitimui atsižvelgus į tai, kad teritorijoje nėra visiškai sutvarkyta infrastruktūra (nėra tako/ šaligatvio, lietaus vandens surinkimo kanalizacijos) (b. l. 39–43).

Trečiasis suinteresuotas asmuo D. K. atsiliepimo nepateikė. Komisijos posėdžio metu paaiškino, kad paruošė keturis panašius projektus (su 8 m), bet atsakovė nesutinka su tokiais projektais, tai kodėl išduoda tokias sąlygas. Nėra atsižvelgta į kadastrinius matavimus toje vietovėje.

Skundas tenkintinas

Matininkas 2022-05-13 prašymu „Dėl kelio raudonųjų linijų, rengiant žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą, sumažinimo“ (Administracijoje gauta 2022-06-03, reg. Nr. A34(1)-5136) prašė Administracijos priimti sprendimą sumažinti gatvės raudonųjų linijų plotį ir suteikti galimybę užbaigti sklypo FPP (Nr. ZSFP-53025). Nurodė, kad Administracija 2022-04-07 rašte Nr. A33(1)-

3457 nurodė, kad gatvės plotis tarp raudonųjų linijų sklypo FPP turi būti planuojamas ne mažiau kaip 12 m. Pagal iš VĮ Registrų centras gautus duomenis kelio (gatvės) plotis tarp sklypų, kurių kadastriniai matavimai jau atlikti, yra 10 m, todėl galima daryti prielaidą, kad šių sklypų ribos nebus keičiamos. Žemės sklypo savininkas gavo NŽT 2021-07-15 pranešimą, kad sklypo šiaurės rytinėje pusėje tvora bei želdiniais buvo užimtas valstybinės žemės dalies plotas pažeidžiant Žemės įstatymo 21 straipsnio 7 punkto nuostatas ir nusižengiant Administracinių nusižengimų kodekso 110 straipsnio 1 daliai. Sklypo juostinis betoninis tvoros pagrindas, kuris ribojasi su gatve, buvo pastatytas iki 2007 m. pavasario, todėl nebuvo pagrindo vadovautis Savivaldybės tarybos 2020-06-05 sprendimu Nr. T3-170, SEAKĮ 10 straipsnio 8 dalies 3 punktu ir STR IX skyriaus 33 d. Neformuoti žemės sklypų gatvės raudonųjų linijų teritorijoje, kadangi tai buvo priimta vėlesniu laikotarpiu. Sklypo savininkas naudojasi valstybinės žemės dalimi, todėl sklypo FPP tikslas – formuojant naujus žemės sklypus valstybinėje žemėje ir sujungiant su esamais sklypais. Pažymėjo, kad elektros linijos stulpai patenka į įstatymu nustatytą faktinę gatvės 12 m pločio teritoriją, ko būti negali. Atkreipė dėmesį, kad sodininkų bendrijos generaliniame plane gatvės kelio plotis yra 8 m, gatvės važiuojamoji dalis 2021 m. buvo padengta asfaltine danga, buvo suformuoti kelkraščiai ir vandens surinkimo bei nubėgimo grioveliai (b. l. 123–124).

Administracija matininkui adresuotame skundžiamame Rašte informavo, kad klausimas dėl raudonųjų linijų sumažinimo Administracijos komisijos posėdyje buvo nagrinėjamas 2022-11-23. Ši komisija nepritarė raudonųjų linijų keitimui, kadangi teritorijoje nėra iki galo sutvarkyta infrastruktūra (nėra tako/šaligatvio, paviršinių nuotekų surinkimo). Su Administracijos komisijos posėdžio protokolu galima susipažinti interneto svetainėje arba kreiptis į Administraciją (b. l. 24).

Protokolo (reg. 2022-12-07 Nr. AK30-171) priedo Nr. 24 „Kelio atkarpų pratęsimo, sutrumpinimo, panaikinimo arba pavadinimo pakeitimo klausimai“ 2 punkte nurodyta: kelio Nr. VL9939 Purnuškių g., Riešės sen. raudonųjų linijų pločio keitimas (2022-06-03 prašymo Nr. A34(1)-5136). Nepritarta raudonųjų linijų keitimui atsižvelgiant į tai, kad teritorijoje nėra pilnai sutvarkyta infrastruktūra (nėra tako/šaligatvio, lietaus vandens surinkimo kanalizacijos), 279 punkte nurodyta, kad kelio Nr. VL9939 Purnuškių g., Riešės sen. atlikti kadastriniai matavimai, suteiktas statinio Nr. (duomenys neskelbtini) (1.079 km) (b. l. 45–116).

Pareiškėja nesutinka su Raštu tuo aspektu, kad atsisakydama sumažinti kelio (gatvės) raudonųjų linijų plotį, Administracija nenurodė jokio teisinio pagrindo dėl tokio sprendimo.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 3 punkte nurodyta, kad užtikrinamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punkte nurodyta, kad savarankiškosios Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas.

Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių ir gatvių sąrašo, patvirtinto Savivaldybės tarybos 2020-06-05 sprendimu Nr. T3-170 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašo patvirtinimo“ (įsigalioja 2020-06-17, suvestinė redakcija 2022-06-01–2023-02-07), priedo dalies Riešės sen. 176 punkte įrašytas kelias VL9939, kurio ilgis 1.156 km, kategorija D_s*, juostos/raudonųjų linijų plotis 12 m. Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių ir gatvių sąrašo, patvirtinto Savivaldybės tarybos 2019-10-25 sprendimu Nr. T3-393 (galiojo nuo 2019-11-07 iki 2020-06-16), priedo dalies Riešės sen. 175 punkte įrašytas kelias VL9939, kurio ilgis 1.156 km, kategorija D, juostos/raudonųjų linijų plotis 12 m. Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių ir gatvių sąrašo, patvirtinto Savivaldybės tarybos 2019-05-17 sprendimu Nr. T3-185 (galiojo nuo 2019-05-31 iki 2019-11-06), priedo dalies Riešės sen. 173 punkte įrašytas kelias VL9939, kurio ilgis 1.156 km, kategorija D, juostos/raudonųjų linijų plotis 12 m.

Taryba 2020-02-21 sprendimo Nr. T3-61 1 punktu patvirtino Kelių ir gatvių įtraukimo į Vilniaus rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą tvarkos aprašą, 3 punktu pavedė Administracijos direktoriui sudaryti komisiją dėl prašymų nagrinėjimo. Aprašo 1 punkte nurodyta,

kad jis yra taikomas sprendžiant klausimą dėl kelių įtraukimo į Sąrašą. Aprašas netaikomas sodininkų bendrijų, įmonių ar organizacijų teritorijose esantiems keliams; šie keliai Administracijai perduodami pagal kituose teisės aktuose numatytą tvarką (2 punktas). Klausimas dėl kelių įtraukimo į Sąrašą svarstomas komisijoje gavus Administracijos seniūno, fizinio arba juridinio asmens rašytinį prašymą ar Administracijos iniciatyvą (3 punktas). Administracijos komisija tikrina siūlomo įtraukti kelio atitikimą kriterijams, nurodytiems 1 lentelėje, išvados įforminamos protokolu, taip pat komisija nagrinėja klausimus dėl esamų kelių ir gatvių atkarpų pratęsimo, sutrumpinimo arba pavadinimo pakeitimo (4 punktas). Pasirašius protokolą yra ruošiamas siūlomų kelių įtraukti į Sąrašą projektas, kurį Taryba tvirtina sprendimu tikslindama Sąrašą (6 punktas).

Administracijos direktorė 2020-03-10 įsakymu Nr. A27(1)-599 „Dėl komisijos sudarymo“ 1 punktu sudarė Administracijos komisiją, 2 punktu patvirtino šios komisijos darbo reglamentą. Reglamentas nustato kelių ir gatvių įtraukimo bei išbraukimo iš Sąrašo Administracijos komisijos darbo tvarką (1 punktas). Administracijos komisija taip pat gali nagrinėti klausimus dėl kelio atkarpų pratęsimo, sutrumpinimo arba pavadinimo pakeitimo (2 punktas). Kiekvienam siūlomam įtraukti keliui yra užpildoma lentelė (1 priedas) ir parašoma išvada (15 punktas). Administracijos komisija, nagrinėjanti prašymą dėl kelių įtraukimo į Sąrašą, tikrina siūlomo įtraukti kelio atitikimą kriterijams, nurodytiems lentelėje (1 priedas), Administracijos komisijos išvados įforminamos protokolu (16 punktas). Išvada dėl esamų kelių pavadinimų pakeitimo, kelio atkarpos pratęsimo ar sutrumpinimo surašoma į protokolą (20 punktas). Išnagrinėjus visus prašymus, Administracijos komisijos sprendimai įforminami laisvos formos protokolu (21 punktas). Pasirašius protokolą, yra ruošiamas siūlomų kelių įtraukimo į Sąrašą projektas, kuris teikiamas Tarybai tvirtinti (23 punktas). Šio įsakymo 1 priedo „Kelių įtraukimo kriterijai“, vienas iš kriterijų – kelio juosta yra ne mažesnė kaip 8 m (Kelių įstatymo 11 straipsnio 2 dalis).

STR 1 punkte nurodyta, kad STR nustato automobilių stovėjimo vietų, visų nuosavybės formų gatvių ir vietinės reikšmės kelių tiesimo, rekonstravimo ir remonto projektavimo techninius reikalavimus. STR 6.6 papunktyje apibrėžta, kad gatvės elementai – inžinerinio statinio (gatvės) sudėtinės dalys urbanizuotos teritorijos ribose: važiuojamoji dalis, sankryžos, gatvių statiniai, pėsčiųjų ir dviračių takai (šaligatviai), įvairios paskirties skiriamosios juostos, techninės eismo reguliavimo, stebėjimo ir informacinės priemonės, viešojo transporto stotelės ir galiniai punktai, automobilių stovėjimo vietos, techninės priemonės nuo taršos ir triukšmo, želdiniai, apšvietimo inžineriniai tinklai ir įrenginiai, lietaus vandens surinkimo ir nuvedimo inžineriniai tinklai ir įrenginiai, drenažo tinklai ir įrenginiai gatvių raudonosiomis linijomis apribotoje žemės juostoje; 6.10 papunktyje apibrėžta, kad gatvės raudonosios linijos – linijos, nužyminės žemės juosta, kuri skirta gatvės ir jos elementų tiesimui ir įrengimui; 33 punkto 10 lentelėje nurodyti pagrindiniai gatvių techniniai parametrai: D gatvės kategorijai taikomas 12 – minimalus atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų (Gatvės juosta tarp raudonųjų linijų yra skirta įrengti važiuojamąją dalį ir kitus gatvės elementus (šaligatvius, pėsčiųjų ir dviratininkų takus), inžinerinius tinklus, transporto priemonių aptarnavimo pastatus, stovėjimo vietas, taršos slopinimo įrangą, želdinius. 10 lentelėje nurodytas gatvės juostos plotis gali būti sumažintas dviem atvejais: 1.1. kai netiesiami takai, tinklai ir nereikalinga taršos slopinimo įranga (tarša neviršija leistinų normų); 1.2. kai naudojami racionalesni inžinerinių tinklų įrengimo būdai, efektyvesnė taršos slopinimo įranga ir būdai.); D_s^* (taikoma susiformavusiose mėgėjų sodo teritorijose) gatvės kategorijai taikomas 4,5 – minimalus atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų).

Dėl Rašto pagrįstumo ir teisėtumo paminėtina, kad apart aukščiau nurodytų specialiųjų teisės normų, nagrinėjamu atveju yra taikintinas ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), kurio 3 straipsnyje reglamentuota, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: įstatymo viršenybės, kuris reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (4 punktas); išsamumo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar

skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (5 punktas); objektyvumo, kuris reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs (9 punktas). VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje reglamentuota, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas); administracinio sprendimo motyvai (6 punktas). Taigi, VAĮ 10 straipsnyje yra įtvirtintos bendro pobūdžio taisyklės, nustatančios individualaus administracinio akto turinį.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), aiškindamas VAĮ 8 straipsnio 1 dalies nuostatas (redakcija, galiojusi iki 2020-11-01, iš esmės atitinka ginčui aktualiu laikotarpiu galiojusio VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktų nuostatas (redakcija galiojanti nuo 2020-11-01)) yra ne kartą pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą (2014-12-18 sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-1440/14, 2014-03-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A662-839/14, 2009-03-27 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-420/2009). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (2014-10-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A602-827/2014, 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-2197/2011). Nurodytos nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvavimo reikalavimas, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (2014-12-18 sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-1440/2014) (LVAT 2019-07-10 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-634-502/2019).

LVAT pabrėžė, jog individualaus administracinio akto, kuriame pakankamai išsamiai nėra nurodomos aplinkybės ir teisės normos, kuriomis yra grindžiamas teisės aktas, neišaiškinama jo apskundimo tvarka neatitinka ir gero viešojo administravimo principo. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, vykdydamos valdžios funkcijas, privalo veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, bei dirbti rūpestingai ir atidžiai. Pažymėtina, kad atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas Konstitucinio Teismo yra pripažintas koordinuojančio ir determinuojančio konstitucinio teisinės valstybės principo dalimi, viena iš Konstitucijos saugomų ir ginamų vertybių (Konstitucinio Teismo 2004-12-13 nutarimas). Valdžios institucijos, siekdamos įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, sprendimų priėmimo metu atsižvelgti į susiklosčiusių faktinių aplinkybių visumą (LVAT 2013-05-14 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-444-878-13).

LVAT yra pažymėjęs, kad gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (2012-05-31 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-602-2112/2012). Įstatymo viršenybės ir objektyvumo principai lemia viešojo administravimo subjekto pareigą priimančius sprendimus veikti pagal teisės aktuose jiems nustatytas teises ir pareigas, bei savo sprendimą pagrįsti tokiu būdu, jog nekiltų abejonių dėl šio sprendimo rezultato (2015-09-08 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2494-438/2015). VAĮ keliamų administraciniam aktui reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės

normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (LVAT 2022-04-27 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-507-968/2022).

Sprendimo nemotyvavimas negali būti grindžiamas viešojo administravimo subjektui suteikta diskrecija. Pažymėtina, kad naudodamasi suteikta diskrecija valdžios institucija negali pažeisti imperatyvių teisės normų, teisės principų, diskrecija negali būti aiškinama kaip paneigianti viešojo administravimo subjekto pareigą pagrįsti savo priimamus sprendimus. Individualaus administracinio teisės akto motyvavimas sietinas su teisėtumo, gero administravimo principais, kurių viešojo administravimo subjektas privalo laikytis. Pabrėžtina, kad visiškas motyvų nebuvimas pats savaime yra pagrindas panaikinti administracinį aktą, neanalizuojant kitų, su tuo susijusių aplinkybių (pvz., motyvų, kuriais viešojo administravimo subjektas grindžia administracinį aktą, kai kyla ginčas teisme) (LVAT 2007-11-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A5-990/2007). Dėl to pripažintina, kad sprendimas yra neteisėtas ir turi būti panaikintas (LVAT 2015-09-02 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015).

Kaip minėta, nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Administracijos individualaus administracinio akto atitikimo VAI reikalavimams, t. y. pareiškėjas teigia, kad Raštas, kuriuo atmetas Prašymas, yra be teisinio pagrindo.

Įvertinus Administracijos Rašto ir Protokolo turinį darytina išvada, kad juose yra nurodyta tik faktinė situacija, jog teritorijoje nėra sutvarkyta infrastruktūra (nėra tako/šaligatvio, lietaus vandens surinkimo kanalizacijos /paviršinių nuotekų surinkimo), ir dėl esamos situacijos nepritarta raudonųjų linijų keitimui. Tačiau nei Rašte nebuvo nurodytos teisės normos, nenurodyti argumentai ir motyvai, kurie pagrįstų Rašte pateiktą išvadą nepritarti raudonųjų linijų keitimui, t. y. Rašte nėra paaiškinta dėl kokių priežasčių nėra galimas pločio tarp kelio raudonųjų linijų sumažinimas atsizvelgus į Prašyme nurodytus faktus ir argumentus. Tokių duomenų nėra ir Administracijos komisijos Protokole, kuris galėtų būti laikomas sudedamąja Rašto dalimi.

Administracija Rašte ir Protokole nepasisakė dėl Prašyme nurodytų aplinkybių, kad nors Administracija 2022-04-07 rašte nurodė planuoti ne mažesnę kaip 12 m gatvės plotį, tačiau pagal VĮ Registrų centras duomenis kelio (gatvės) plotis tarp sklypų, kurių kadastriniai matavimai jau atlikti, yra 10 m (šių sklypų ribos tikėtina nebus keičiamos), kad sodininkų bendrijos generaliniame plane gatvės kelio plotis yra 8 m (pareiškėja paaiškino, kad matininko suplanuotas 10 m pločio kelias). Nors pagal Protokole pateiktą informaciją matyti, kad daliai aptariamo kelio buvo atlikti kadastriniai matavimai, tačiau Rašte nepasisakyta dėl šių faktinių aplinkybių reikšmės nagrinėjamai situacijai vertinti. Rašte nepasisakyta ir dėl to, kad gatvės važiuojamoji dalis 2021 m. buvo padengta asfaltine danga, buvo suformuoti kelkraščiai ir vandens surinkimo bei nubėgimo grioveliai, nėra pateikta duomenų ar esant šiai kelio būklei laikoma, kad infrastruktūros nėra, ar ji turi būti baigta sutvarkyti, kada yra numatyta tai atlikti.

Pažymėtina, kad Administracija skundžiamame Rašte ir/ar Protokole turėjo išdėstyti nagrinėjamai situacijai reikšmingas faktines aplinkybes ir taikytinas teisės normas, nurodyti argumentus, išdėstyti motyvus ir pateikti išvadą.

Papildomai pasisakytina, kad Administracija atsiliepime nurodė teisinį pagrindą, kuriuo rėmėsi priimdama skundžiamą Raštą: Tarybos 2020-06-05 sprendimu Nr. T3-170 patvirtintu Sąrašu, kuriame nurodytas kelio raudonųjų linijų plotis 12 m, STR 33 punktu ir Tarybos 2020-02-21 sprendimu Nr. T3-61 patvirtintu Aprašu, kurio 3 punktu pavesta Administracijos direktoriui sudaryti komisiją dėl prašymų nagrinėjimo. Administracija 2022-04-07 rašte rėmėsi STR 33 punkto 10 lentelėje nurodytais parametrais, kad D gatvės kategorijai taikomas 12 m minimalus atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų, tačiau 10 lentelėje nurodytas gatvės juostos plotis gali būti sumažintas dviem atvejais: 1.1. kai netiesiami takai, tinklai ir nereikalinga taršos slopinimo įranga (tarša neviršija leistinų normų); 1.2. kai naudojami racionalesni inžinerinių tinklų įrengimo būdai, efektyvesnė taršos slopinimo įranga ir būdai.); D_s* (taikoma *susiformavusiose mėgėjų sodo teritorijose*) gatvės kategorijai taikomas 4,5 – minimalus atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų.

Administracija Rašte nepateikė konkrečių duomenų apie tai, ar bus tiesiami takai, tinklai, ar nereikalinga taršos slopinimo įranga (tarša neviršija leistinų normų), ar naudojami racionalesni inžinerinių tinklų įrengimo būdai, efektyvesnė taršos slopinimo įranga ir būdai, nes esant šioms aplinkybėms *susiformavusiose mėgėjų sodo teritorijose* gatvės kategorijai taikomas 4,5 – minimalus atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų. Kaip patvirtino pareiškėja Komisijos posėdžio metu, pareiškėjos sklypas yra sodų bendrijos teritorijoje, tuomet Administracija neturėjo teisės remtis Tarybos 2020-02-21 sprendimu Nr. T3-61 1 punktu patvirtintu Aprašu, nes Aprašas netaikomas sodininkų bendrijų teritorijose esantiems keliams; šie keliai Administracijai perduodami pagal kituose teisės aktuose numatytą tvarką (2 punktas).

Skundžiamo individualaus akto priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu (jei jie nėra nurodyti priimtame akte) negali būti vertinamas ir neturi įtakos nemotyvuoto akto teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui (LVAT 2013-06-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-502-940/2013, 2016-12-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016) ((LVAT 2022-04-27 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-507-968/2022)). Todėl aplinkybė, kad Administracija Komisijai pateiktame atsiliepime išdėstė teisinį pagrindą ir motyvus, kuriais ginčijamas Administracijos Raštas nebuvo grindžiamas, nedaro šio Rašto teisėtu ir pagrįstu.

LVAT pripažįstama, jog sprendimo motyvų nebuvimas yra esminis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtinto išsamumo principo ir 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktų pažeidimas bei savarankiškas administracinių sprendimų panaikinimo pagrindas (LVAT 2022-04-27 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-507-968/2022).

Atsižvelgus į išdėstytas aplinkybes bei tai, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei sprendimo motyvai, darytina išvada, kad skundžiamas Raštas, kuriuo atmetas prašymas dėl raudonųjų linijų pločio sumažinimo, yra nepagrįstas nei faktiniu, nei teisiniu aspektais bei yra nemotyvuotas. Todėl Raštas naikintinas kaip neaiškus, nemotyvuotas ir neatitinkantis teisės normų.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2-3 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos L. L. skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2022-12-12 raštą Nr. A33(1)-13070 „Dėl raudonųjų linijų sumažinimo“. Įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės administraciją iš naujo nagrinėti 2022-05-13 prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai

Vilma Drigotienė

Vytautas Kurpuvesas